

VETŘELCI (PRACOVNÍ LIST PRO STUDENTY)

1. Vetřelci

Na planetě Zemi přistáli vetřelci z jiné galaxie. Pomocí tejně zbraně mohli ze světa vymazat všechno, co se jim zachtělo, a vládli proto neomezenou mocí. Na Zemi zaváděli nová pravidla soužití. Nebyli to však úplní tyrani – řekli si, že některé současné zákony a práva Pozemšťanů přeci jen zachovají. Ze Všeobecné deklarace lidských práv začali nejprve škrtnat, po chvíli je napadlo, že zbytek úprav nechají na lidech samých. Rozeslali tedy do světa tuto zprávu: "Vyberte si z těchto dvaceti práv jen deset". Hrozivá zvěst se rychle rozšířila po celém světě a všichni začali pečlivě vybírat...

Článek 1

Všichni lidé se rodí svobodní a rovni v důstojnosti a právech.

Článek 3

Každý má právo na život, svobodu a osobní bezpečnost.

Článek 4

Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví.

Článek 5

Nikdo nesmí být podrobován mučení nebo krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu.

Článek 7

Všichni jsou si před zákonem rovni a mají právo na stejnou zákonnou ochranu bez jakéhokoli rozdílu.

Článek 9

Nikdo nesmí být svévolně zatčen, zadržen nebo vyhoštěn.

Článek 10

Nikdo nesmí být odsouzen pro nějaký čin nebo opomenutí, které v době, kdy byly spáchány, nebyly podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem.

Článek 11

Nikdo nesmí být vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence, ani útokům na svou čest a pověst.

Článek 12

Každý má právo volně se pohybovat a svobodně si volit bydliště uvnitř určitého státu.

Článek 13

Každý má právo na státní příslušnost.

Článek 14

Muži i ženy, jakmile dosáhli zletilosti, mají právo, bez jakéhokoli omezení z důvodů rasových, národnostních nebo náboženských, uzavřít sňatek a založit rodinu.

Článek 15

Každý má právo vlastnit majetek jak sám, tak spolu s jinými, nikdo nesmí být svévolně svého majetku zbaven.

Článek 16

Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství.

Článek 17

Každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu.

Článek 18

Každému je zaručena svoboda pokojného shromažďování a sdružování.

Článek 19

Základem vládní moci budiž vůle lidu. Tato vůle má být vyjádřena pravidelně konanými a řádně prováděnými volbami, na základě všeobecného a rovného hlasovacího práva tajným hlasováním.

Článek 20

Každý má bez jakékoli diskriminace nárok na stejný plat za stejnou práci.

Článek 21

Každý má právo na takovou životní úroveň, která by byla s to zajistit jeho zdraví a blahobyt, čítající v to potravu, šatstvo, bydlení, lékařskou péči a nezbytná sociální opatření.

Článek 22

Každý má právo na vzdělání. Vzdělání nechť je bezplatné, alespoň v počátečních a základních stupních.

Článek 23

Každý je při výkonu svých práv a svobod podroben pouze takovým omezením, která stanoví zákon výhradně pro to, aby bylo zajištěno uznání a zachování práv a svobod ostatních.

2. Kterých deset?

Přečtěte si práva.

Navrhněte, která práva chcete zachovat a své návrhy i protinavrhy zdůvodňujte.

Vyřazujte práva, která se vám zdají méně důležitá, až se dostanete k počtu deseti.

Když jste hotovi, počkejte na další instrukce učitele.

3. Další rozkaz Vetřelců!

Vetřelci se rozhodli posílit své pozice a nařizují zkrátit seznam práv ještě o polovinu.

4. Proč právě tato práva?

Po splnění úkolu přečtěte své výsledky ostatním.

Krátce načrtněte, jak by vypadal váš život, kdyby měl pouze pět práv. Lišil by se výrazně od našeho současného života, nebo by se nic výrazně neměnilo?

Všimněte si, zda se skupiny shodly na některých právech? Proč je považujete za nejdůležitější?